KOMMISSIONENS DIREKTIV 2000/52/EF

af 26. juli 2000

om ændring af direktiv 80/723/EØF om gennemskueligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 86, stk. 3, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Kommissionens direktiv 80/723/EØF [1], senest ændret ved direktiv 93/84/EØF [2], forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de økonomiske forbindelser mellem offentlige myndigheder og offentlige virksomheder er gennemskuelige. Ifølge direktiv 80/723/EØF skal medlemsstaterne indsamle visse finansielle oplysninger, der videregives til Kommissionen på dennes anmodning, mens andre oplysninger skal indberettes i form af årsregnskaber.

(2) Forskellige sektorer i økonomien, som tidligere var kendetegnet ved nationale, regionale eller lokale monopoler, er blevet eller er ved at blive lukket helt eller delvist op for konkurrence i kraft af traktatbestemmelserne eller regler vedtaget af medlemsstaterne eller af Fællesskabet. Denne proces har fremhævet betydningen af at sikre, at traktatens konkurrenceregler anvendes på en fair og effektiv måde i disse sektorer, særlig, at der ikke sker misbrug af en dominerende stilling som omhandlet i traktatens artikel 82 og ikke ydes statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 87, medmindre det er foreneligt med fællesmarkedet, jf. dog også traktatens artikel 86, stk. 2.

(3) I sådanne sektorer indrømmer medlemsstaterne ofte særlige eller eksklusive rettigheder til bestemte virksomheder eller foretager betalinger eller giver anden form for kompensation til bestemte virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Disse virksomheder konkurrerer også ofte med andre virksomheder.

(4) Efter traktatens artikel 86, stk. 2 og 3, er det principielt op til medlemsstaterne at overdrage visse virksomheder udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som de selv fastlægger, og det er Kommissionen, der er ansvarlig for at sikre en korrekt anvendelse af artiklens bestemmelser.

(5) Traktatens artikel 86, stk. 1, fastsætter, at medlemsstaterne, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, afstår fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med traktatens bestemmelser. Traktatens artikel 86, stk. 2, vedrører virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Traktatens artikel 86, stk. 3, fastsætter, at Kommissionen påser, at bestemmelserne i artikel 86 bringes i anvendelse, og at Kommissionen meddeler medlemsstaterne passende direktiver eller beslutninger. Fortolkende bestemmelser indeholdt i Protokol om offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab fastlægger, at bestemmelserne i traktaten ikke griber ind i medlemsstaternes beføjelse til at finansiere public service radio- og tv-virksomhed, for så vidt finansieringen ydes til radio- og fjernsynsforetagender, så disse kan opfylde deres public service-opgaver som pålagt dem, defineret og tilrettelagt af de enkelte medlemsstater, og denne finansiering ikke ændrer handels- og konkurrencevilkårene i Fællesskabet i et omfang, der strider mod de fælles interesser, idet der tages hensyn til opfyldelsen af disse public service-opgaver. For at sikre at bestemmelserne i traktatens artikel 86 bringes i anvendelse, skal Kommissionen have de nødvendige oplysninger. I denne forbindelse bør de vilkår, der opfylder ovennævnte behov for gennemskuelighed, fastlægges.

(6) De indviklede forhold i forbindelse med de forskellige former for offentlige og private virksomheder, der har fået særlige eller eksklusive rettigheder eller fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, og den vifte af aktiviteter, den enkelte virksomhed måtte udøve, samt de forskellige grader af markedsliberalisering i medlemsstaterne kan vanskeliggøre anvendelsen af konkurrencereglerne, særlig traktatens artikel 86. Såvel medlemsstaterne som Kommissionen har derfor behov for detaljerede oplysninger om sådanne virksomheders interne finans- og organisationsstrukturer — navnlig særskilte og pålidelige regnskaber for virksomhedens forskellige aktiviteter. Sådanne oplysninger foreligger ikke altid eller er ikke altid tilstrækkeligt detaljerede eller pålidelige.

(7) Regnskaberne skal vise de forskellige aktiviteter, omkostningerne og indtægterne i forbindelse med hver enkelt aktivitet, samt metoder anvendt i omkostnings- og indtægtsfordelingen. Der skal udarbejdes særskilte regnskaber for såvel produkter og tjenesteydelser, for hvilke medlemsstaten har indrømmet særlige eller eksklusive rettigheder eller overdraget virksomheden at udføre en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, som for alle virksomhedens andre produkter eller tjenesteydelser. Forpligtelsen til at udarbejde særskilte regnskaber bør ikke gælde virksomheder, hvis aktivitet er begrænset til udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, og der ikke udøves andre aktiviteter sideløbende med denne udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Det synes ikke

[1] EFT L 195 af 29.7.1980, s. 35.
[2] EFT L 254 af 12.10.1993, s. 16.

nødvendigt at kræve særskilte regnskaber inden for området udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse eller inden for området særlige eller eksklusive rettigheder, for så vidt som det ikke er nødvendigt for omkostnings- og indtægtsfordelingen mellem disse tjenesteydelser og produkter og andre, der falder uden for området tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse eller særlige eller eksklusive rettigheder.

(8) Den mest effektive metode til at opnå, at konkurrencereglerne over for sådanne virksomheder anvendes, er at forpligte medlemsstaterne til at sikre, at de pågældende virksomheder fører sådanne særskilte regnskaber. Kommissionen har vedtaget en meddelelse om forsyningspligtydelser i Europa [1], hvori den understreger betydningen af disse ydelser. Det er nødvendigt at tage hensyn til betydningen af de pågældende sektorer, der kan varetage tjenester af samfundsmæssig interesse, til den stærke markedsstilling, som de pågældende virksomheder kan have, samt til den begyndende konkurrences sårbarhed i de sektorer, der er ved at blive liberaliseret. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet er det for at virkeliggøre det grundlæggende mål om gennemskuelighed nødvendigt og hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser for sådanne særskilte regnskaber. Dette direktiv er ikke mere vidtgående, end hvad der er nødvendigt for at nå de tilstræbte mål i overensstemmelse med traktatens artikel 5, stk. 3.

(9) I nogle sektorer kræves det i henhold til EF-lovgivningen, at medlemsstaterne og bestemte virksomheder sørger for, at der føres særskilte regnskaber. Det er nødvendigt at sikre ensartet behandling af alle økonomiske aktiviteter overalt i Fællesskabet og at udvide kravet om at føre særskilte regnskaber til også at gælde for alle sammenlignelige situationer. Dette direktiv tager ikke sigte på at ændre særlige regler, der i andre EF-bestemmelser tjener samme formål, og gælder derfor ikke for aktiviteter i virksomheder, der omfattes af sådanne bestemmelser.

(10) I betragtning af den begrænsede potentielle virkning for konkurrencen er det i øjeblikket ikke nødvendigt at kræve, at virksomheder, der har en samlet nettoomsætning på mindre end 40 mio. EUR, skal føre særskilte regnskaber. I betragtning af den begrænsede potentielle påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne er det i øjeblikket ikke nødvendigt at kræve særskilte regnskaber i forbindelse med præstering af visse former for tjenesteydelser. Dette direktiv anvendes, uden at det berører andre regler vedrørende medlemsstaternes fremsendelse af oplysninger til Kommissionen.

(11) I de tilfælde, hvor kompensationen for udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse er fastsat for en passende periode og efter en åben, gennemskuelig og ikke-diskriminerende procedure, forekommer det ikke i øjeblikket nødvendigt at kræve, at sådanne virksomheder skal føre særskilte regnskaber.

(12) Traktatens artikel 295 fastsætter, at traktaten ikke berører de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne. Ved anvendelsen af konkurrencereglerne må der ikke ske nogen uberettiget diskrimination mellem offentlige og private virksomheder. Dette direktiv gælder både for offentlige og private virksomheder.

(13) Medlemsstaterne har forskellige administrative territoriale strukturer. Dette direktiv dækker offentlige myndigheder på alle niveauer i medlemsstaterne.

(14) Direktiv 80/723/EØF bør derfor ændres i overensstemmelse med hermed —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 80/723/EØF foretages følgende ændringer:

1) Titlen affattes således:

»Kommissionens direktiv 80/723/EØF af 25. juni 1980 om gennemskueligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemskuelighed i bestemte virksomheder«.

2) Artikel 1 og 2 affattes således:

»*Artikel 1*

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der på de i dette direktiv fastsatte betingelser skabes gennemskuelighed i de økonomiske forbindelser mellem de offentlige myndigheder og de offentlige virksomheder på en sådan måde, at det klart fremgår:

a) hvilke offentlige midler de offentlige myndigheder stiller direkte til rådighed for de pågældende offentlige virksomheder

b) hvilke offentlige midler de offentlige myndigheder stiller til rådighed gennem offentlige virksomheder eller penge- og finansieringsinstitutter

c) hvorledes disse offentlige midler faktisk anvendes.

2. Uden at dette berører andre specifikke fællesskabsretlige bestemmelser, drager medlemsstaterne omsorg for, at finans- og organisationsstrukturen i de virksomheder, der skal føre særskilte regnskaber, kommer korrekt til udtryk i de særskilte regnskaber på en sådan måde, at det klart fremgår:

a) hvordan omkostningerne og indtægterne er forbundet med de forskellige aktiviteter

b) efter hvilke detaljerede metoder omkostningerne og indtægterne henføres til eller fordeles på de forskellige aktiviteter.

[1] EFT C 281 af 26.9.1996, s. 3.

Artikel 2

1. I dette direktiv forstås ved:

a) »offentlige myndigheder«: alle offentlige myndigheder, herunder staten samt regionale, lokale og alle andre territoriale myndigheder

b) »offentlige virksomheder«: enhver virksomhed, på hvilke de offentlige myndigheder direkte eller indirekte kan have en dominerende indflydelse som følge af ejerforhold, kapitalindskud eller de regler, der gælder for virksomheden

c) »offentlige virksomheder i fremstillingssektoren«: enhver virksomhed med fremstillingsvirksomhed som hovedaktivitetsområde, defineret som et aktivitetsområde, der repræsenterer mindst 50 % af den samlede årsomsætning. Det drejer sig om virksomheder, hvis aktiviteter falder ind under hovedafdeling D — Fremstillingsvirksomhed (omfattende underafdeling DA — underafdeling DN) i NACE (Rev. 1) (*).

d) »virksomhed, der skal føre særskilte regnskaber«: enhver virksomhed, som en medlemsstat indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder efter traktatens artikel 86, stk. 1, eller som har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse efter traktatens artikel 86, stk. 2, og modtager statsstøtte i en eller anden form, herunder tilskud, støtte eller kompensation, i tilknytning til sådanne tjenesteydelser, og som udøver andre aktiviteter

e) »forskellige aktiviteter«: på den ene side produkter eller tjenesteydelser, for hvilke en virksomhed er indrømmet særlige eller eksklusive rettigheder, eller tjenesteydelser af generel økonomisk interesse, som en virksomhed har fået overdraget at udføre, og, på den anden side, alle andre produkter eller tjenesteydelser, der indgår i virksomhedens forretningsområder

f) »eksklusive rettigheder«: rettigheder, som en medlemsstat indrømmer en enkelt virksomhed ved hjælp af administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, der inden for et givet geografisk område forbeholder denne virksomhed retten til at præstere en tjenesteydelse eller udøve en bestemt aktivitet

g) »særlige rettigheder«: rettigheder, som en medlemsstat indrømmer et begrænset antal virksomheder ved hjælp af lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der inden for et givet geografisk område:

— på anden måde end efter objektive, forholdsmæssige og ikke-diskriminerende kriterier begrænser antallet af sådanne virksomheder til to eller flere med tilladelse til at præstere en tjenesteydelse eller udøve en bestemt aktivitet, eller

— på anden måde end efter sådanne kriterier udpeger adskillige konkurrerende virksomheder som havende tilladelse til at præstere en tjenesteydelse eller udøve en bestemt aktivitet, eller

— anden måde end efter sådanne kriterier giver virksomheder lovhjemlede eller administrativt fastsatte fordele, der i væsentlig grad påvirker andre virksomheders muligheder for at præstere samme tjenesteydelse eller udøve samme aktivitet inden for samme geografiske område på i alt væsentligt ensartede betingelser.

2. Dominerende indflydelse antages at foreligge, når de offentlige myndigheder direkte eller indirekte i relation til en virksomhed:

a) besidder majoriteten af virksomhedens tegnede kapital

b) råder over mere end halvdelen af de stemmer, som er knyttet til andele, som virksomheden har udstedt, eller

c) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens bestyrelse, direktion eller tilsynsråd.

(*) EFT L 83 af 3.4.1993, s. 1.«

3) I artikel 3 erstattes ordene »artikel 1« med ordene »artikel 1, stk. 1«.

4) Følgende indsættes som artikel 3a:

»*Artikel 3*a

1. For at tilvejebringe den i artikel 1, stk. 2, omhandlede gennemskuelighed træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de virksomheder, der skal føre særskilte regnskaber:

a) holder den interne bogføring vedrørende de forskellige aktiviteter adskilt

b) tildeler eller fordeler alle omkostninger og indtægter korrekt på grundlag af konsekvent anvendte og objektivt begrundede omkostningsregnskabsprincipper

c) klart har fastlagt efter hvilke omkostningsregnskabsprincipper, de adskilte regnskaber føres.

2. Stk. 1 gælder kun for de aktiviteter, der ikke er omfattet af specifikke fællesskabsretlige bestemmelser, og er uden indflydelse på medlemsstaternes eller virksomhedernes forpligtelser i henhold til traktaten eller sådanne specifikke bestemmelser.«.

5) Artikel 4 og 5 affattes således:

»*Artikel 4*

1. For så vidt angår den i artikel 1, stk. 1, omhandlede gennemskuelighed, finder dette direktiv ikke anvendelse på de økonomiske forbindelser mellem offentlige myndigheder og:

a) offentlige virksomheder for så vidt angår tjenesteydelser, som ikke vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne mærkbart

b) centralbankerne

c) offentlige kreditinstitutter, for så vidt angår offentlige myndigheders indskud af offentlige midler på normale markedsvilkår

d) offentlige virksomheder, hvis årlige nettoomsætning ikke har nået et samlet beløb på 40 mio. EUR i de to regnskabsår forud for det tidspunkt, hvor de i artikel 1, stk. 1, nævnte midler stilles til rådighed eller anvendes. For offentlige kreditinstitutters vedkommende fastsættes grænsen dog til en samlet status på 800 mio. EUR.

2. For så vidt angår den i artikel 1, stk. 2, omhandlede gennemskuelighed finder dette direktiv ikke anvendelse på:

a) virksomheder, hvis præstering af tjenesteydelser ikke vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne mærkbart

b) virksomheder, hvis årlige nettoomsætning er mindre end 40 mio. EUR i de to regnskabsår forud for et givet år, hvori der oppebæres særlige eller eksklusive rettigheder, der er indrømmet af en medlemsstat efter traktatens artikel 86, stk. 1, eller hvori de har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse efter traktatens artikel 86, stk. 2. For offentlige kreditinstitutters vedkommende fastsættes grænsen dog til en samlet status på 800 mio. EUR

c) virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse efter traktatens artikel 86, stk. 2, hvis den statsstøtte, de modtager i en eller anden form, herunder tilskud, støtte eller kompensation, er fastsat for en passende periode og efter en åben, gennemskuelig og ikke-diskriminerende procedure.

Artikel 5

1. Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på, at oplysningerne vedrørende de i artikel 1, stk. 1, omhandlede økonomiske forbindelser står til rådighed for Kommissionen i fem år regnet fra udgangen af det regnskabsår, i hvilket de offentlige midler er blevet stillet til rådighed for de pågældende offentlige virksomheder. Såfremt de offentlige midler anvendes i løbet af et senere regnskabsår, løber fristen på fem år dog fra udgangen af dette regnskabsår.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 1, stk. 2, omhandlede oplysninger om virksomhedernes finans- og organisationsstruktur står til rådighed for Kommissionen i fem år regnet fra udgangen af det regnskabsår, som oplysningerne vedrører.

3. Såfremt Kommissionen finder det nødvendigt, meddeler medlemsstaterne den efter dennes anmodning de i stk. 1 og 2, nævnte oplysninger, samt i givet fald nødvendigt baggrundsmateriale, herunder de tilstrebte målsætninger.«.

6) I artikel 5a, stk. 3, erstattes ordet »ECU« med ordet »EUR«.

7) I artikel 6, stk. 1, erstattes ordene »artikel 5, stk. 2« med ordene »artikel 5, stk. 3«.

Artikel 2

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 31. juli 2001. De underretter straks Kommissionen herom.

Artikel 1, stk. 2, i direktiv 80/723/EØF som ændret ved nærværende direktiv finder anvendelse fra 1. januar 2002.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen